GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 147. *Sâmbătă 18 (30) Augustŭ* **1884.**

Brașovŭ în 17 (29) Augustŭ.

Foile guvernamentale din Clușiu, luândŭ în apĕrare pe ministrulŭ Trefort, se miră cum de-i imputămŭ noi acestuia, că a ordonatŭ cercetare strictă în potriva tinerilorŭ românĭ și a societății de lectură „Iulia“ și c'a suspendatŭ din postŭ pe profesorulŭ de limba română dela universitate.

Ministrulŭ de instrucțiune — ne spunŭ memoratele ḑiare — are dreptulŭ de inspecțiune asupra tuturorŭ institutelorŭ și a societăților împreunate cu aceste institute, pentru care este responsabilŭ și prin urmare póte se cerceteze în ce stare se află, ce corespondență pórtă și cum manipuléză cu banii lorŭ.

Așa este. Ministrulŭ are netăgăduitulŭ dreptŭ de inspecțiune. Dér cine a trasŭ la îndoiélă acésta îndreptățire a sa? Cine a ḑisŭ, că d-lui Trefort nu-i este permisŭ de a scí cum stă și ce lucră societatea de lectură a studenților români universitarĭ din Clușiu „Iulia“?

Noi nu scimŭ, ca vr'o fóie română se fi pretinsŭ cândva acésta. Dér nicĭ în ḑilele scandalelorŭ dela Clușiu, nicĭ după aceea nu s'a tractatŭ de dreptulŭ de inspecțiune alŭ ministrului, ci numai de insultările, ce au trebuitŭ sĕ-le sufere fâr' de nicĭ o vină tinerii românĭ dela universitate și profesorulŭ lorŭ de limba română, precum și de satisfacțiunea ce erau în dreptŭ a aștepta sĕ li se dé din partea aceluia, *care este rĕsponsabilŭ* pentru ordinea, pacea și liniștea, ce trebue sĕ domnéscă la universitate.

Nu e vorba dér în casulŭ de față de unŭ dreptŭ alŭ ministrului, ci de unŭ dreptŭ alŭ studenților românĭ, și alŭ profesorului românŭ dela universitate.

Mai multŭ încă. Ministrulŭ de instrucțiune a trebuitŭ sĕ fie informatŭ, décă nu prin organele lui, celŭ puținŭ din foile maghiare, că Românii din Clușiu au fost insultați pentru naționalitatea lorŭ, fără ca ei se fi provocatŭ pe cineva. Prin urmare erau în dreptŭ toțĭ Românii, locuitorĭ în acéstă țéră, de a pretinde ca făcĕtorii de rele sĕ fie pedepsițĭ pentru încercarea lorŭ de a ațîțá ura Maghiarilorŭ în contra poporului românŭ.

Décă d-lŭ Trefort ar fi voitŭ a'șĭ câștigá numai informațiunĭ despre starea societății „Iulia“, elŭ putea face acésta de multŭ, căcĭ societatea esistă de ḑece anĭ, fără a amesteca acésta cestiune cu afacerea scandalelorŭ din Maiu, carĭ sunt cu totulŭ independente de ea. Ș'apoi ce nevoie a avutŭ d-lŭ ministru de a suspendá pe profesorulŭ de limba română din postulŭ sĕu?

Despre acésta nu scie sĕ ne spună nimicŭ oficioșii ungurĭ. Eĭ mărturisescŭ, că nu cunoscŭ positivŭ afacerea profesorului Silași.

Dehogy n'o cunoscŭ! Ce e dreptŭ oficioșii din Clușiu nu ni-au datŭ nicĭ-odată prilegiu de-a admirá facultățile lorŭ spirituale, dér cu tóte astea nu i-amŭ puté crede așa de hĕbĕucĭ, ca sĕ nu mai scie aḑi din ce motive au arangiatŭ înainte cu trei lunĭ demonstrațiunile din Clușiu, căcĭ veditŭ este, că scandalurile din Maiu s'au petrecutŭ sub egida oficioșilorŭ. Óre nu unŭ ḑiarŭ guvernamentalŭ a fostŭ acela, care a falsificatŭ chiar sensulŭ articlilorŭ publicațĭ în fóia nóstră numai și numai ca se aibă unŭ pretecstŭ de a ațîță spiritele agitate ale tinerimei maghiare în contra Românilorŭ?

Dér ministrulŭ de instrucțiune — vorŭ ḑice oficioșii — nu erá datoriu sĕ scie ce și cum scriu foile guvernamentale în contra nóstră, afacerea acésta privesce numai pe colegulŭ sĕu delá interne, care dispune de fondulŭ reptilelorŭ. Datoria d-lui Trefort, susținŭ ei, erá numai de a cercetá seriosŭ și cu de-amĕnuntulŭ de ce s'au întêmplatŭ neorênduelile și turburările la universitate, deórece *„tinerii maghiarĭ nu s'au putută rĕsculá în contra Românilorŭ așa numai, fâr de nicĭ o causă.“*

Așa ḑicemŭ și noi, că nebunia din Clușiu trebue sĕ aibă o causă. Numai câtŭ că d-lŭ Trefort nu caută rădăcina bólei în organismulŭ bolnavului și în relele lui deprinderĭ, ci afară de elŭ în purtarea altora, carĭ îi stau în cale și îi sunt antipaticĭ.

Ei bine, noi nu numai că cunóscemŭ causa rĕului, dér avemŭ și curagiulŭ de a-o dá pe față: Tinerii maghiarĭ din Clușiu, despre care e vorba, nebuniseră din pricină, că nu mai putéu vedé în ochĭ pe colegii lorŭ românĭ, și pe profesorulŭ românŭ, carĭ sĕ simțéu și se purtau, cum trebue sĕ se sêmță și sĕ se pórte orĭ-ce Românŭ adevĕratŭ, bunŭ patriotŭ și naționalistŭ.

Insușĭ oficioșii ungurĭ enumĕră în „Kolozsvári Közlöny“ faptele, carĭ au adusŭ în turbare pe tinerii maghiarĭ. Étă-le: a) Studenții românĭ din societatea „Iulia“ impreună cu alțĭ Românĭ din Clușiu se pregăteau de a serbá ḑiua libertății dela 15 Maiu 1848; b) Profesorulŭ universitarŭ Silași a luatŭ parte la o adunare a alegĕtorilorŭ românĭ passiviștĭ; c) In acelașĭ timpŭ „Gazeta Transilvaniei“ devenindŭ ḑiarŭ cuotidian, a primitŭ felicitărĭ din tóte părțile, între carĭ una și dela studenții românĭ universitarĭ din Clușiu, în care a fostŭ vorba despre lupta sântă ce trebue sĕ-o pórte Românii în contra asupritorilorŭ.

Eată causele enumĕrate de însișĭ oficioșii ungurĭ. Pentru ce dér atâtea cercetărĭ și suspendărĭ, décă tótă lumea din Clușiu și din afară scie, că la 14, 15 și 16 Maiu anulŭ curentŭ fanatismulŭ de rassă maghiarŭ și-a serbatŭ bachanalele în Clușiu?

Ḑicețĭ că ministrulŭ de instrucțiune e responsabilŭ înaintea dietei pentru susținerea ordinei și a liniștei la universitatea din Clușiu. Dér óre nu este elŭ împreună cu toțĭ ministrii și mai multŭ responsabilŭ pentru aceea, ca sĕ fie scutită libertatea individului, garantată prin legile statului. De ce mai vorbițĭ de constituționalismŭ și de liberalismŭ, décă numai Maghiarulŭ se bucură de scutulŭ legilorŭ și décă numai individulŭ maghiarŭ se póte folosí de libertatea ce-o dau aceste legĭ? De ce nu ḑicețĭ și aicĭ, unde e vorba de folósele multŭ lăudate, ce le-ar oferí constituțiunea cetățenilorŭ: quod uni justum, alteri aequum?

Legile statului nu oprescŭ nicĭ serbările istorice, ca aceea a ḑilei de 3 (15) Maiu, nicĭ esercitarea dreptului constituționalŭ din partea unui profesorŭ de universitate, nicĭ manifestațiunĭ de simpatiă ale junimei cătră unŭ organŭ de publicitate din patriă. Și cu tóte aceste tinerii maghiarĭ din Clușiu se înfuriéză și d-lŭ Trefort se grăbesce de a trage în cercetare pe cei carĭ s'au folositŭ de libertatea, ce legile o dau cetățenilorŭ.

Cum sĕ ne esplicămŭ acésta mĕsură altfelŭ, decâtŭ așa, că ministrulŭ de instrucțiune voiesce sĕ sprijinéscă motivele procederei tinerimei maghiare, intentândŭ procesŭ tinerilorŭ românĭ și profesorului lorŭ; că voiesce sĕ arăte prin acésta opiniunei publice maghiare, că mânia junilorŭ maghiari a fostŭ justă, deșĭ demonstrațiunile lorŭ nu potŭ fi aprobate pe față.

Bine ḑice dér corespondentulŭ nostru din Clușiu, că afacerea din Maiu nu e o afacere particulară a Clușienilorŭ, ci este lupta șovinismului unguresců în contra elementului românŭ este — adaugemŭ noi — *svĕrcolirea forței brutale în contra dreptului și a libertății.*

Dabit Deus his quoque finem!

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Bucurescĭ, 28 Augustŭ. — M. S. Regele României Carolŭ I. a plecatŭ la Belgradŭ.

Paris, 29 Augustŭ. — In cele din urmă douĕḑecĭ și patru de césurĭ au muritŭ în Toulon douĭ, în Marsillia șépte și în celelalte departamente treiḑecĭ ințĭ de coleră. — Din Fu-Ceu se anunță, că la douĕ césurĭ și douĕḑecĭ de minute după améḑĭ au fostŭ distruse tóte fortificațiunile de la gura rîului Min. Trupele chinese au fostŭ puse pe gónă.

Berlin, 29 Augustŭ. — La 25 st. n. împĕratulŭ germanŭ a căḑutŭ de pe calŭ în Babelsberg, dar nu a suferitŭ, de câtŭ numai niște neînsemnate sguduirĭ de nervĭ.

CRONICA ḐILEI.

Cetimŭ în „Elenzek“ din 28 Augustŭ următórele:

»La universitatea din Clușiu, ministrulŭ de instrucțiune publică a datŭ profesorului românŭ Dr. Gregoriu Silașiu unŭ concediu pe unŭ anŭ și dispensându-lŭ de tóte agendele dela universitate, a îndrumatŭ facultatea filosofică dela Universitate, ca în loculŭ fostului decanŭ Silașiu, sĕ alégă pentru anulŭ acesta unŭ prodecanŭ și senatulŭ universitarŭ sĕ propună pentru catedra literaturei române unŭ profesorŭ suplentŭ de o camdată pentru unŭ anŭ. Precum suntemŭ informațĭ din isvorŭ sigurŭ, senatulŭ Universității din Glușiu a recomandatŭ pentru catedra de literatura română pe Moldován Gergely, inspectorŭ scolarŭ din comitatulŭ Turda-Arieșŭ. Primimŭ cu plăcere numirea lui Moldován Gergely, căcĭ ilŭ cunóscemŭ ca pe unulŭ, care pe de-oparte prin activitatea sa literară a doveditŭ, că este capabilŭ pentru acésta catedră, ér pe de altă parte pentru că-lŭ cunóscemŭ ca pe unulŭ pe care în puterea simțĕmintelorŭ sale patriotice cu încredere ilŭ potĭ pune într'unŭ postŭ atâtŭ de însemnatŭ și atâtŭ de gingașŭ.«

*

P. T. Membrii societățeĭ philharmonice sunt învitațĭ sĕ se presinte mâne Sâmbătă în 30 Augustŭ n. la optŭ césurĭ séra în sala de probe a societății. Se va tratá despre concertulŭ-monstru, ce se va dá la începutulŭ lui Octomvre în Brașovŭ împreună cu capela orășenéscă a Sibiului. — Directorulŭ musicei.

*

Ministrulŭ de interne a ordonatŭ comandanțilorŭ cercualĭ de gendarmeriă, sĕ facă cunoscute vice-ispanilorŭ din comitate tóte întêmplările de pe hotarulŭ lorŭ săvĕrșite în decursŭ de o lună. Pentru aceste împărtășirĭ se lasă timpŭ de 10 ḑile din fiecare lună următóre.

*

Unŭ nou esemplu de intoleranță și arogantă maghiară ni se comunică din Clușiu:

In ḑilele trecute, protopopulŭ românŭ din Clușiu d. V. Roșescu a trimisŭ oficiului parochialŭ din Sebeșulŭ mare o scrisóre, pe care oficiantulŭ poștei din „Csucsa« a înapoiat'o la Clușiu, scriindŭ pe cuvertă următórele cuvinte în ungurescе: »Nu se póte înmână. Ce însem-

néză Sebeşulŭ mare în limba maghiară? Până acuma nu vine înainte nicĭ într'o mapă, nicĭ în geografiă numirea locurilorŭ în limba valachă, — poftesce a scrie unguresce!«

Ba vine înainte: în mapa şi geografia „valachă,“ pe care eştĭ datorŭ s'o înveţĭ, domnule oficiantŭ din Csucsa!

*

Impĕrătésa a făcutŭ împreună cu contesa Mailatŭ o partiă pe josŭ, plecândŭ prin Işl şi suindu-se pe Loser, unde a durmitŭ nóptea în staţiunea clădită acolo de secţiunea reuniunei alpice »Aussee«. Diminéţa s'a întorsŭ totŭ pe josŭ acasă.

*

Vienesii vorŭ ridică marelui compositorŭ Mozart unŭ monumentŭ de marmoră albă. Elŭ va costá 100,000 fl. Comitetulŭ dispune până acum de 60,000 fl.

*

Intrevederea monarchilorŭ se va face negreşitŭ cu ocasiunea venirei Ţarului în Varşovia. Loculŭ întâlnirii celorŭ trei împĕraţĭ încă nu se scie.

*

»N. F. Presse« scrie: La 20 l. c. n. ne vestea o depeşă din Petersburg, că Ţarulŭ are de gândŭ sĕ facă câtŭ va stá în Varşovia, o vĕnătóre la Skiernewice şi că la acéstă vĕnătóre se va întâlni cu alte persóne încoronate. Vestea acésta se susţine, căcĭ ni se împărtăşesce, că o întâlnire a Ţarului cu Impĕratulŭ Austriei şi póte şi cu Impĕratulŭ Germaniei la Skienewice e tare verosimilă şi că sĕ face în cele dintêiu 14 ḑile ale lunei lui Septemvre. Schimbarea acestorŭ hotărîrĭ însă nu sĕ póte eschide încă.

*

Prinţulŭ Bismark primesce mereu visite în Varzin. După comitele Kalnoky a urmatŭ ambasadorulŭ francesŭ, şi acum se aşteptă şi Giers, ministrulŭ de esterne alŭ Rusiei.

*

»Carpaţii“ spunŭ, că recolta cerealelorŭ în Dobrogea este cu desĕvêrşire rea, suntŭ locurĭ unde nu se va culege absolutŭ nimicŭ. Porumbulŭ şi fasolea suntŭ perdute şi numai viile vorŭ dá unŭ rodŭ de mijlocŭ.

*

Elveţia e hotărâtă sĕ refuse pe viitorŭ de a ma dá anarchiştilorŭ asilŭ. Consiliulŭ elveţianŭ a provocatŭ în ḑilele trecute pe guvernele mai multorŭ cantóne, sĕ supravegheze câtŭ mai strictŭ pe anarchiştii din teritoriele lorŭ. Se vorŭ luá câtŭ de curêndŭ şi alte mĕsurĭ în contra lorŭ.

*

Se scrie din Sofia, că în Vilaietulŭ Lasaropolŭ s'a comisŭ unŭ omorŭ crâncenŭ. Doi servitorĭ, daţĭ de Paşa episcopului bulgărescŭ Hudje Theophile ca escortă, l'au jăfuitŭ şi l'au omorîtŭ.

*

Se scrie din Irlanda, că între partidele irlandeze s'a ivitŭ desbinare. Pe cândŭ se luptă Parnell cu partida sa pentru arêndaşii asupriţĭ de lorḑĭ, a începutŭ sĕ se formeze o partidă nouă sub conducerea deputatului irlandezŭ Michail Davitt, care eră mai înainte credinciosŭ lui Parnell, partidă, care agitéză în favorulŭ lucrătorilorŭ de ḑi, carĭ au sĕ sufere mai multŭ de asprimea şi stricteţa arêndaşilorŭ, decâtŭ au sĕ sufere aceştia dela proprietarii de pămêntŭ. Din causa acésta se înmulţescŭ numĕrulŭ celorŭ nemulţămiţĭ şi dinamitistii.

*

Victor Hugo a sositŭ în Ragatz la băi sĕ facă cură.

*

Lamansky, profesorŭ la universitatea din Petersburg şi membru de frunte alŭ reuniunei slavo-file, va merge în Rumelia ostică, unde va stá mai multă vreme ocupându-se cu studii etnografice şi archeologice.

*

Se scrie din St. Vigil, că Lunĭ în sĕptămâna trecută a începutŭ de-asupra Alpilorŭ o fortună grozavă cu fulgere şi trăsnete. Deasupra Fosidurei, unŭ locŭ din Alpĭ, păşţea o turmă de oi, carĭ spre a se scutí de torenţĭ, s'au strînsŭ unele lângă altele. Deodată unŭ fulgerŭ, urmatŭ de unŭ tunetŭ înfricoşatŭ, trăsni 57 de oi.

*

Generalulŭ englesŭ Wolseley va plecá negreşitŭ în Egiptŭ, ca sĕ ia comanda supremă peste corpulŭ de espediţiune, ce se va îndreptá spre Charthum.

*

Cu ocasiunea serbărilorŭ săsescĭ din Sibiiu, unŭ plugarŭ sasŭ se adresă cătră unŭ plugarŭ românŭ, întrebându-lŭ: — »Dar voi, cândŭ veţĭ serbá descălecarea vóstră în Ardélŭ?« — »N'avemu trebuinţă,« rĕspunse plugarulŭ românŭ, »noi n'amŭ venitŭ aicĭ numai de 700 de anĭ, ci suntemŭ născuţĭ şi crescuţĭ aicea, cândŭ încă nicĭ de Sasŭ nicĭ de Ungurŭ nu se pomenea.« — Autenticŭ.

CALĔTORIA REGELUI CAROLU IN BELGRADU.

Lui „Pester Lloyd“ i se scrie din Bucurescĭ referitorŭ la călătoria Regelui la Belgradŭ:

»Ce privesce însemnătatea politică a călĕtoriei Regelui Carolŭ, se scie că a fostŭ şi bine şi rĕu comentată de presa streină. Căcĭ, deşĭ este dreptŭ, că în vremea rĕsboiului ruso-turcescŭ, precum şi cât-va timpŭ după elŭ relaţiunile între Bucurescĭ şi Belgradŭ nu au fostŭ totdéuna din cele mai intime, totuşĭ nu s'au ivitŭ diferenţe aşa de însemnate, încâtŭ luându-le în sémă, sĕ poţĭ scóte călĕtoria Regelui Carolŭ dreptŭ unŭ punctŭ formalŭ de schimbare în relaţiunile învecinatelorŭ state. Décă credŭ însĕ unii, că în acéstă călĕtoriă se póte vedé o urmare a schimbării politice esteriore a Romăniei, putemŭ obiectá, că a creá o politică identică cu a unei puteri marĭ ar fi cu multŭ mai greu pentru România, decâtŭ pentru Serbia. Sigurŭ este însĕ în totŭ casulŭ, că călĕtoria Regelui României la Belgradŭ ar fi fostŭ imposibilă fără de aplanarea diferenţelorŭ de mai nainte dintre România şi Austro-Ungaria. La o însemnătate actuală politică arŭ fi ajunsŭ călĕtoria Regelui Carolŭ numai atuncĭ, décă prin tr'ênsa s'arŭ fi signalisatŭ o mai intimă alipire a acelorŭ state dela Dunăre carĭ au temeiurĭ pentru năsuinţa ce 'şĭ dau sĕ'şĭ hotărască desvoltarea pacînică a intereselorŭ lorŭ interne şi esterne faţă cu orĭ şi ce politică de acţiune şi aventuriósă, pornită din afară séu din viéţa partidelorŭ lorŭ. Până acum prospectele unei astfeliu de întovărăşirĭ sunt fórte neînsemnate. Ce abia putemŭ spera însă acuma pe unŭ timpŭ aşa de liniştitŭ, în faţa unui pericolŭ ameninţătorŭ s'arŭ putea repede face faptŭ, presupunêndŭ fără îndoială, că tóte reminiscenţele ce se opunŭ unei astfeliu de alianţe şi care sunt isvorîte din micĭ neînţelegerĭ trecute se dau uitărĭ şi sĕ mătură din calea ei. Că între România şi Serbia sunt deja date aceste condiţiunĭ, dovedesce chiar călĕtoria Regelui Carolŭ la Bĕlgradŭ şi în astă împrejurare amŭ puté căuta numai însemnătatea actuală politică a acestei visite a Regelui României.«

DIN DIETA CROAŢIEI.

O telegramă din numĕrulŭ trecutŭ ne anunţă scandalele, ce érăşi a provocatŭ Starcevicĭ în dieta Croaţiei deschisă mai ḑilele trecute. Erá vorba de unirea comunei Banja cu municipiulŭ Karlstadt. Se aşternuseră două petiţiunĭ una pro şi a doua contra. După ce mai mulţĭ oratorĭ vorbiră în amêndouĕ înţelesurile, începŭ David Starcevicĭ: — »Mi aducŭ aminte, că am ḑisŭ în acéstă »cămară«.... Preşedintele Cresticĭ, întrerupêndu-lŭ: — »Nu potŭ permite sĕ numiţĭ camera o cămară.« — Starcevicĭ: — »Dar şi tovarăşulŭ D-vóstră, »Pester Lloyd« vĕ dă numele ăsta.“ — Cresticĭ: — »Astă vorbire nu o voiŭ suferí; naţiunea te-a trimesŭ pe D-ta în cameră, nu în »cămară.« Aveţĭ respectŭ de înalta casă!« — Starcevicĭ: — »Eu încă gândescŭ că poporulŭ ne-a trimesŭ aicĭ pentru apĕrarea intereselorŭ lui; dar unde sunt faptele D-Vóstră în acestŭ înţelesŭ sĕvêrşite? Numai nenorocirĭ şi ruşine i-aţĭ adusŭ!« (Sgomotŭ şi desaprobărĭ în drépta) — Cresticĭ: — »La ordine!« — Starcevicĭ (continuând): — »In preţuirea faptelorŭ acestei diete«.... Preşedintele: — »Décă nu vĕ esprimaţĭ în termenĭ mai respectuoşĭ, nu voiu mai permite, sĕ vorbiţĭ mai departe.« — Starcevicĭ: — »D-ta mĕ întrerupĭ mereu; e ruşine, sĕ nu mĕ laşĭ sĕ vorbescŭ. Eu spunŭ curatŭ adevĕrulŭ, că înşelaţĭ poporulŭ.« — Preşedintele: — »Vĕ detragŭ cuvêntulŭ.“ — Starcevicĭ: — »Dar eu nu vréu, decâtŭ sĕ-mĭ spunŭ părerea.“ — Babicĭ: — »Nu!« — Starcevicĭ: — „Décă nu, vorbesce D-ta! E curiosŭ lucru, mereu mĕ turbură. Fie-vĕ ruşine odată şi daţi-mĭ pace sĕ vorbescŭ măcar pe scurtŭ.« — Preşedintele sună clopoţelulŭ. — Starcevicĭ: — »Dar arĕtaţĭ măcarŭ că sunteţĭ ómenĭ; vréu sĕ vorbescŭ la obiectŭ.« — Preşedintele nu-i dă voiă. Starcevicĭ strigă: »Rĕi sunteţĭ şi rĕi veţĭ rĕmâné!« (Risete) Preşedintele: — De va trebuí voiŭ suna o óră întrégă, sĕ impedecŭ ofensările D-tale.« — Starcevicĭ: — „Şi eu voiŭ vorbí o óră întrégă, şi va trebuí sĕ capetŭ cuvêntulŭ.« — Preşedintele sună mereu, dér vĕḑêndŭ că vorba lui Starcevicĭ covêrşesce sgomotulŭ clopotului şi cuvintele lui, îi ḑice: — »Vĕ mai ḑicŭ odată, nu voiu acéstă purtare necuviincósă:“ — Starcevicĭ: — »En, spuneţĭ'mĭ acum dreptŭ, cine se pórtă necuviinciosŭ, eu, că vorbescŭ liniştitŭ, orĭ D-ta, că mĕ întrerupĭ şi sunĭ mereu?« — Preşedintele: — »Unui deputatŭ, care i denégă preşedintelui cuviinţa nu-i mai rĕmâne decâtŭ sĕ ésă din dietă.« — Starcevicĭ: — »Aha, sciu că aţĭ vrea! Şi arŭ fi şi frumosŭ, sĕ tacŭ şi sĕ mĕ uitŭ la D-ta!« — Preşedintele: — »Vĕ detragŭ cuvêntulŭ!« — Starcevicĭ: — „Mai staţĭ puţinŭ, că suntŭ totŭ aicĭ şi îndĕrĕtŭ nu mĕ dau.« — Preşedintele: — »Faţă cu o astfelŭ de purtare, nu îmĭ mai rĕmâne nimicŭ de făcutŭ, decâtŭ sĕ ridicŭ şedinţa.« Preşedintele se depărtéză, Starcevicĭ rĕmâne la locŭ şi vorbesce mereu. După ḑece minute se deschide şedinţa. Preşedintele: — »Mai doresce cineva, sĕ ia cuvêntulŭ?« — Starcevicĭ: — »D-lorŭ!« — Preşedintele: — »V'amŭ detrasŭ cuvêntulŭ şi ce a ḑisŭ odată preşedintele dietei croate, nu mai retrage. Demnitatea dietei nu permitŭ sĕ se calce în picióre!« — Starcevicĭ: — »Dar de când vorbiţĭ de demnitate? Voi, carĭ sunteţĭ robĭ ungurescĭ! (Sgomotŭ). In frunte aveţĭ acum unŭ veneticŭ...« — Preşedintele: — »Datoria mea este, sĕ apĕrŭ demnitatea dietei. Pentru aḑĭ nu mai ai dreptulŭ, sĕ vorbescĭ aicĭ.« — Starcevicĭ: — „Dar când ?« (Risete) — Preşedintele: — „Altădată.“. — Starcevicĭ: — „Negreşitŭ, afară din dietă unde Banulŭ vostru opresce tótă vorba.« — Preşedintele: — »La ordine! Şi nu alŭ »vostru,“ că e şi Banulŭ D-tale.« Toţĭ Starcevicianii protestéză şi strigă: — »Nu alŭ nostru, ci Banulŭ vostru, este şi alŭ Ungurilorŭ.« — Tuscan: — »Elŭ călăresce pe ţéră şi pe voi.« — Starcevicĭ: — »E Banulŭ vostru măcar că vĕ spune, că n'are lipsă de voi!« — Preşedintele: — »Propun, sĕ eschidemŭ pe Starcevicĭ pe şése şedinţe din dietă.« — Vorbirile contra durézĕ cât-va vreme, până ce preşedintele declară, că în aşa împrejurărĭ trebue sĕ închidă şedinţa. Deputaţii începŭ a părăsi şedinţa, după ce mai vorbescŭ Suboticĭ şi Tuscan.

BOMBARDAREA PORTULUI FU-CEU.

Corespondentulŭ ḑiarului »Times« declară, că elŭ a fostŭ singurulŭ ḑiaristŭ europênŭ, care a asistatŭ la bombardarea portului chinesŭ Fu-Ceu de cătră flota francesă. Etă după telegramele numitului corespondentŭ cum a decursŭ lupta:

Fu-Ceu, 23 Augustŭ, 6 óre séra.

Bombardarea fu o scenă îngrozitóre. Afară de două corăbii, a fostŭ nimicită tótă flota chinesă, care ancorase în rîulŭ Min. Corăbiile părăsite şi ameninţate cu cufundare au vrutŭ sĕ se predea, dar admiralulŭ francesŭ Coubert nu a primitŭ acésta. Tunurile chinese deja nu mai ripostau, şi cu tóte acestea, ghiulelele francese curgéu una după alta óre întregĭ. Admiralulŭ Coubert a deschisŭ foculŭ pela 2 óre, şi chinesii au ripostatŭ aprópe imediatŭ. Bateriile arsenalului au luatŭ îndată parte la acţiune, dar cu puţinŭ succesŭ. Cele 11 corăbii, din care consta flota chinesă, erau în parte mare corăbii uşóre de transportŭ pentru navigaţiune pe rîurĭ şi pe la ţermĭ, erau nisce jucăriĭ. Francesii avéu optŭ corăbii puternicŭ armate: »Volta,« »Dugay-Trouin,« »D'Estaing,« »Aspic,« »Vipère,« »Lynx,« »Villars« şi corabia cuirasată „Triomphante,“ care intră în luptă îndată după deschiderea focului. Câteva canoniere chinese ripostară foculŭ în cele dintêiu 15 minute cu curagiu, dar fără resultatŭ. Cei rĕmaşĭ cu viaţă dintre marinarii chinesĭ, se aruncară peste bordŭ în apă. Lupta adevĕrată a duratŭ numai şépte minute. Dupăce corăbiile chinese au fostŭ părăsite, artileria francesă, care preponderă, continuă lupta. Acésta nu mai era luptă, ci măcelŭ; aşa e părerea tuturora, câţĭ au asistatŭ la acéstă scenă. Două canoniere armate cu tunurĭ de 18 tone s'au bătutŭ bine. Una din ele se cufundă nu departe de corabia de rĕsboiu englesă »Champion.“ Francesii continuară foculŭ asupra arsenalului, asupra edificiilorŭ care înconjură arsenalulŭ, asupra forturilorŭ şi casarmelorŭ, şi chiar în contra satelorŭ, până la 5 óre seră, deşi bateriile de pe ţĕrmŭ renuntaseră deja dela 3 óre la orĭ-ce resistenţă. Unele dintre corăbiile francese şi chinese se luptară fórte aprópe de corăbiile englese »Vigilant« şi »Champion.« Eu mĕ aflamŭ pe bordulŭ acesteia din urmă.

Trei canoniere, care erau cuprinse de flacărĭ merseră pe rîu, una din ele purtă bandiera francesă. Numeróse »Giunche“ (bărcĭ) se aprinseră, punêndŭ în periculŭ totŭ ce e-á în apropierea lorŭ. Ele însĕ au fostŭ mânate pe apă. O barcă englesă a fostŭ mânuită de englesĭ. Pachetboturĭ francese cu torpile au distrusŭ partea dinapoi a corăbiei de transportŭ »Yangwoo“ şi două canoniere, care s'au cufundatŭ. Priveliscea, ce o oferea rîulŭ cu cadavrele ce înotau pe elŭ, erá îngrozitóre. Multe din cadavre au fostŭ scăpate de Englesĭ. Forturile din josulŭ arsenalului încă n'au fostŭ atacate.

Fu-Ceu, 24 Augustŭ, 3 óre după ameḑĭ.

Viu dela pagodă (templu chinezŭ). Dintre două corăbii de transportŭ chinese, carĭ mergéu pe rîu în susŭ, una, a cărei părţĭ dinapoi era distrusă, s'a cufundatŭ, ér cealaltă a scăpatŭ. Francesii începŭ aḑĭ la ameḑĭ foculŭ în direcţiunea pagodei şi localităţilorŭ din susulŭ rîului, de unde se póte conchide, că ei au intenţiunea, sĕ nimicéscă corăbiile de transportŭ, sĕ ardă satele şi sĕ ocupe înălţimile, care înconjură arsenalulŭ. Francesii bombardéză acum casarmele şi tabĕra situată aprópe de Cwantao; resistenţă nu li se opune. Lângă pagodă, edificiile consulare sunt păzite de soldaţĭ chinesĭ armaţĭ şi uniformaţĭ. De aci se póte judecá, ce mĕsurĭ de supraveghiare trebue sĕ se ia în Fu-Ceu, deşĭ până acum liniştea n'a fostŭ turburată. Capulŭ statului majorŭ alŭ admiralului Courbet ḑice, că Francesii au perdutŭ şése ómenĭ.

După părerea mea, acésta nu e corectŭ. Unŭ pilotŭ (cârmaciu de corabiă) englesŭ a fostŭ ucisŭ aḑĭ nóptea, în momentulŭ, cândŭ Francesii deschiseseră unŭ focŭ fórte violentŭ, şi se crede că ei înşişĭ şi-au cufundatŭ o corabiă torpilară.

»Temps“ din Parisŭ ḑice, că telegramele lui »Times“ suntŭ pré părtinitóre. Apoi adauge, că admiralulŭ

Courbet a trebuitŭ sĕ distrugă flota chinesă, deórece nu voiá sĕ-şĭ slăbescă ómenii fără nicĭ unŭ folosŭ.

La 24 Augustŭ n. a sositŭ în Parisŭ o telegramă şi din partea admiralului Courbet, de cuprinsulŭ următorŭ:

Amŭ începutŭ cu o ḑi bună. Amŭ deschisŭ foculŭ la 23 c., 2 óre d. a. Pela 6 óre séra erau sfredelite de ghiulele nouĕ corăbii de rĕsboiu chinese şi 12 Giunche. Unŭ pachebotŭ torpilarŭ francesŭ sfredelì unŭ „cruciarŭ« (corabiă) mare chinesŭ. Foculŭ unei baterii Krupp, care dominá arsenalulŭ, fù adusŭ la tăcere. Douĕ corăbii inimice au scăpatŭ pe rîu în susŭ, din causă că canonierele nóstre nu le puteu urmărí fiindŭ apa mică... Amŭ avutŭ 6 morţĭ şi 27 de rĕniţĭ, între carĭ 14 uşorŭ rĕniţĭ.... Perderile chinese suntŭ fórte marĭ... Inainte de 29 sĕu 30 Augustŭ nu vomŭ părăsí rîulŭ Min.

După o telegramă din Shangai cătră „Agenţia Haves« se spune, că perderile chinese dela 23 c. s'ar urcá la 2 până la 3000 de ómenĭ. Franceşii au perdutŭ unŭ pachebotŭ torpilarŭ. Causa, că nu sosescŭ scirĭ amĕnunţite se crede a fi faptulŭ, că Chinesii oprescŭ telegramele private.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COM.

Primimŭ următórele douĕ corespondenţe ca rĕspunsŭ la unele învinuirĭ, ce s'au adusŭ preoţilorŭ din Selagiu:

Şimleulŭ-Silvaniei, în Augustŭ 1884.

In Nr. 128 alŭ »Gazetei Transilvaniei« a apărutŭ o corespondenţă din Selagiu, datată din 26 Iulie a. c. şi subscrisă „Unŭ învĕţătorŭ,« carea înfăţişéză ven. opiniunĭ publice o icónă zugrăvită cu colorĭ fórte negre despre relaţiunile din Selagiu, ce esistă între preoţĭ şi învĕţătorĭ, şi despre care s'a scrisŭ şi în articululŭ de fondŭ.

Corespondentulŭ se încumetă a ḑice în faţa opiniunei publice: »La noi în Selagiu abia va merge omulŭ în trei comune apropiate una de alta, unde sĕ afle, că preotulŭ o duce bine cu învĕţătorulŭ.«

Posiţiunea oficiósă îmĭ impune a apĕrá onórea atacată a bravului clerŭ din Selagiu, spunĕndŭ purulŭ adevĕrŭ, ca unulŭ, căruia din oficiu îmĭ sunt cunoscute, pentrucă le studiezŭ, relaţiunile scolare din Silvania.

Invinuirile nefundate, ce corespondentulŭ le aruncă în faţa clerului din Selagiu şi carĭ despre clerulŭ nostru nu suntemŭ dedaţĭ a le cetí în ḑiaristica română, mĕ îndreptăţescŭ a-mĭ da espresiunea acelei convingerĭ firme, că corespondentele e unŭ omŭ tênĕrŭ, nepăţitŭ, care n'are încă nicĭ despre ómenĭ cunoscinţe clare, cu atâtŭ mai puţinŭ are conceptŭ clarŭ despre relaţiunile şi datorinţele reciproce, carĭ trebue sĕ cimenteze biserica şi şcola română, clerulŭ şi corpulŭ învĕţătorescŭ, pentrucă de ar fi unŭ omŭ maturŭ şi cunoscătorŭ de misiunea sublimă şi grea a clerului nostru românŭ îndeplinită cu conscienţiositate şi resemnaţiune sacrificătóre, precum în trecutulŭ secolilorŭ desastruoşĭ, aşa şi în presintele problematicŭ, nu s'ar fi încumetatŭ a pune pe hârtiă atarĭ espresiunĭ grave, făr' de a sondá pondulŭ acelora. Decĭ mĕ mărginescŭ a semnalá, că în septĕmânele trecute s'a iscatŭ o controversă între unŭ învĕţătorŭ şi preotŭ din Selagiu, carea a îndemnatŭ pe corespondentele a scrie în „Gazetă« într'unŭ objectŭ aşa delicatŭ.

Judece onor. publicŭ cetitorŭ, décă fost'a îndreptăţitŭ învĕţătorulŭ corespondinte a cualificá o causă privată personală, fie acea câtŭ de acută, dér subversantă între unŭ preotŭ şi învĕţătorŭ, ca causă comună a clerului şi învĕţătorilorŭ din Selagiu? Apoi în vicariatulŭ Silvaniei sunt aprópe la 200 comune cu marĭ cu micĭ, şi precum în alte tagme aşa şi între clerŭ şi învĕţătorĭ se nascŭ alocurea neînţelegerĭ şi controverse, carĭ se potŭ imputá sĕu uneia sĕu alteia seu ambelorŭ părţĭ; pentru acea totuşĭ cine s'ar încumetá a afirmá în faţa tribunalului opiniunei publice: „că abia va merge omulŭ în douĕ trei comune apropiate una de alta, unde sĕ afle, că preotulŭ trăesce bine cu învĕţătorulŭ?«

Ce se ţine de atitudinea clerului faţă cu causele scolare, mĕ aflu în plăcuta posiţiune a afirmá cu fruntea deschisă şi consciinţa liniştită, cum că este corectă, pentru-că în vicariatulŭ Silvaniei este condusŭ clerulŭ consciu de chemarea sa sublimă, prin protopopĭ zeloşĭ pentru causa scolară, şi progresulŭ instrucţiunei poporale este alimentatŭ prin reuniunea învĕţătorilorŭ selagienĭ, carea pe terenulŭ instrucţiunei poporale lucră cu succesŭ îmbucurătorŭ, mai bine de unŭ deceniu; acesta e focularulŭ, unde clerulŭ şi statulŭ învĕţătorescŭ îşĭ concentréză puterile spirituale şi materiale spre regenerarea poporului românŭ prin scólă.

Cumcă învĕţătorii nu sunt persecutaţĭ ci îndreptăţiţĭ, sunt martore viu şi ocularŭ, pentru că tóte causele şi diverginţele dintre clerŭ şi învĕţătorĭ, între acestia şi poporŭ, se investigéză prin protopopŭ şi, de cere trebuinţa, de oficiulŭ vicarialŭ cu conscienţiositate, şi pe basa opiniunei acestora Ven. consistoriu diecesanŭ decide în meritulŭ causelorŭ totdeuna conformŭ dreptăţei şi echităţei. Ba precum oficiele protopopescĭ şi vicarialĭ în esprimarea opiniunei, aşa şi ven. consistoriu diecesanŭ în darea sentinţei, faţă cu unii învĕţătorĭ necunoscătorĭ de sublima lorŭ chiămare într'atâta e de indulginte, încâtŭ în cele mai multe casurĭ numai strămutarea acelora dela o staţiune la altă află consultŭ a o dispune.

Aserţiunea, că preoţii nu trăescŭ bine cu învăţătorii, e fórte elastică, pentru-că acelŭ desastru, ca unii membrii ai cutăreia corporaţiunĭ sĕ nu fie în conţelegere cu ai celeilalte, nu se póte imputá numai uneia, ci în cele mai multe casurĭ în mĕsură mai mare sĕu mai mică pórtă vina ambele parţĭ. Insĕ în Vicariatulŭ Silvaniei între învĕţătorĭ şi preoţĭ, generalminte luatŭ, domnesce o conţelegere bună, ér esceptiunile malcontenţilorŭ nesocotiţĭ şi de o parte şi de ceialaltă nu sunt demne a ocupá locŭ în pondulŭ opiniunei publice.

Acum sĕ-mĭ fie iertatŭ din indulgenţa on. publicŭ cetitorŭ a indicá unele din causele, carĭ alocurea nascŭ neînţelegere între clerŭ şi învĕţătorĭ.

Isvorulŭ celŭ dintâiu alŭ neînţelegerei e sínistra esplicare a legilorŭ civile scolare din partea unorŭ învĕţătorĭ, pentru-că sciindŭ aceia, că suntŭ datori a corĕspunde obligalmentelorŭ prescrise prin acele legĭ, alunecă la opiniunea desastrósă, că sunt scoşi de sub jurisdicţiunea autorităţilorŭ scolare confesionale, aşa încâtŭ cugetă şi se pórtă aşa ca şi cum n'ar atêrná nicĭ dela preotŭ cá directorŭ scolarŭ, nicĭ dela protopopŭ ca inspectorŭ scolarŭ, nicĭ dela consistoriu cá supremă autoritate scolară confesională, ci singurŭ dela inspectorulŭ regescŭ scolarŭ ca representantŭ alŭ statului.

A doua causă a neînţelegerei zace în deosebirea gradului culturalŭ, care esistă între unii membri ai statului învĕţătorescŭ şi între ai celui preoţescŭ, pentru-că pănă când clerulŭ nostru, generalminte luândŭ stă pe unŭ gradŭ de cultură corĕspunḑĕtorŭ alŭ misiunei sale celei sublime, dintre membrii corpului înveţătorescŭ parte nu s'a eluptatŭ încă la nivelulŭ culturei intelectuale recerutŭ spre împlinirea misiunei celei grele a cultivărei şi crescerei intelectuale a poporului. Onóre esceptiunilorŭ, prin urmare toţĭ membrii celorŭ douĕ corporaţiunĭ chiămate de provedinţă spre urmărirea şi ajungerea unuia şi aceluiaşĭ scopŭ sfântŭ, numai atuncĭ se vorŭ puté înţelege unii pre alţii, décă vorŭ fi ridicaţĭ la gradulŭ culturei recerute de momentuositatea statului, care-lŭ ocupă.

A treia causă a neînţelegerei, unde este, amŭ esperiatŭ, că resultă din acelŭ visŭ alŭ unora, deşi puţinĭ din corpulŭ învĕţătorescŭ, carĭ aştéptă înflorirea scólelorŭ nóstre poporale dela împrejurarea, ca acelea sĕ devină eschisivŭ sub conducerea statului, că numai în acelŭ casŭ speréză sistemisarea lefurilorŭ învĕţătorescĭ.

Mi pare bine, că acestă speranţă a unora se póte relegá la regiunea visurilorŭ, pentru-că în împrejurările actuale, óre merită numele de scólă română acea scólă, care nu stă sub sînulŭ bisericei sale? Cine a născutŭ scóla română, décă nu biserica română? Şi décă vei înţĕrca fiica dela sînulŭ mamei, de unde va mai suge spiritulŭ dătătorŭ de viaţă? Poporulŭ românŭ nu cunósce decâtŭ numai o mamă, carea a călătoritu dimpreună cu dênsulŭ printre tóte furtunele seculare şi aceia e biserica, care i-a conservatŭ giuvaerele scumpe ale religiunei, limbei şi naţionalităţei; décă se va despărţi corpulŭ învĕţătorescŭ românŭ de biserică, totodată se va despărţí şi de scólă, pentru-că scóla românéscă numai ca confesională rĕdimată pe braţulŭ bisericei póte produce fructele crescerei şi culturei adevĕrate.

Decĭ, onoratŭ corpŭ învĕţătorescŭ românŭ selăgénŭ! décă sĕ nascŭ între noi icĭ şi colo neînţelegerĭ, pentru judecarea şi vindecarea acelora sĕ nu recurgemŭ la forulŭ publicităţii, ci sĕ le aplanămŭ noi între noi, sĕ nu ne consumămŭ puterile nóstre spirituale, menite pentru unŭ scopŭ mai sublimŭ, prin frecări sterpe în ḑiaristică, ci sĕ muncimŭ în biserică şi scólă, formândŭ din munca nóstră împreunată unŭ isvorŭ, din care sĕ se nutréscă şi rĕcoréscă inima şi sufletulŭ poporului românŭ însetatŭ de cultură. — »Dixi et salvavi animam meam.«

Alimpiu Barbolovicíu,
Vicar. for. gr. cat. eppescŭ alŭ Silvaniei.

Selagiu, 15 Augustŭ 1884.

In Nr. 128 alŭ „Gazetei" unŭ învĕţătorŭ din Selagiu se vaietă asupra sorţii ce a ajunsŭ pe biata învĕţătorime din Selagiu; apoi atacă pe unii preoţii din Selagiu, ḑicêndŭ între altele, că »La noi învĕţătorulŭ e consideratŭ de unii preoţĭ ca şi unŭ servitorŭ."

Fi-emĭ permisŭ a întrebá unde a vĕḑutŭ domnia sa unŭ astfeliu de casŭ pe teritoriulŭ Selagiului? Eu, după cum sciu, domnia sa fiindŭ tênĕrŭ nu a ocupatŭ până acuma altă staţiune cantoreo-învĕţătorescă decâtŭ numai în care se afla de presente, şi aşa trebue sĕ presupunemŭ, că orĭ îşi rĕsbună în contra preotului sĕu, orĭ că s'a făcutŭ advocatulŭ cutărui-va clientŭ.

Decumva îşĭ rĕsbună în contra preotului sĕu, atuncĭ e destulŭ de temerarŭ şi ingratŭ, deórece atacă inima cea mai nobilă, persóna acelui bărbatŭ providenţialŭ pe care Dumneḑĕu l'a adusŭ în Sĕlagiu, ca cu eruditiunea-i înaltă, şi atrăgĕtórea-i afabilitate din scaunulŭ sĕu măreţŭ ce-lŭ ocupă ca unŭ farŭ luminătorŭ sĕ rĕspândéscă lumina cea binefăcătóre, care arată la toţĭ modalitatea peregrinărei spre ajungerea limanului doritŭ.

Éră decumva domnulŭ învĕţătorŭ corespondinte s'a făcutŭ advocatulŭ cutărui-va clientŭ, atuncĭ ilŭ asigurezŭ, că-şĭ va perde procesulŭ intentatŭ la tóte trei forurile, deórece apĕră atare causă, carea clientulŭ sĕu o perdù până acum de douĕ orĭ. Şi óre pentru ce o perdù? Pentru că dênsulŭ, care 'şi arógă sie-şĭ atributulŭ de luminătorŭ alŭ poporului, ca învĕţătorŭ-cantorŭ în contra legilorŭ şi în detrimentulŭ învĕţămêntului demite pruncii de la scólă pentru interese private pre unŭ anŭ întregŭ, părăsesce scóla de câte orĭ îi place, merge în scólă, la biserică, ba chiar şi la esamenŭ şi pe la înmormêntărĭ într'o stare nedémnă etc.

Sciu preoţii selagenĭ dá onórea cuvenită tuturorŭ învĕţătorilorŭ şi cantorilorŭ carĭ o merită, fie chiar şi cei dela Strîmba, carĭ cu tóte că nu au fostŭ preparanḑĭ absoluţĭ, totuşĭ au fostŭ mai la culmea misiunei lorŭ, mai conscii de sine, arĕtândŭ în rĕstimpŭ de 4 anĭ mai multŭ progresŭ în sciinţe cu elevii, decâtŭ clientulŭ corespondentului, care chematŭ fiindŭ la preotulŭ sĕu, directorulŭ scolasticŭ, se presentéză înaintea acestuia în stare anormală şi, admoniatŭ fiindŭ pentru comiterea unorŭ fapte ca cele menţionate, atacă şi insultă pe superiorulŭ sĕu în modulŭ ce-lŭ mai degradatorŭ. Superiornlŭ sĕu, indulgentŭ, îi dă o mică pedépsă: ilŭ opresce dela serviciulŭ divinŭ, în speranţă că se va îndreptá.

Au ce cugetă acum corespondentulŭ, ce ar fi mai potrivitŭ de făcutŭ? Oprirea prin preotŭ pentru odată dela serviciulŭ divinŭ, séu cererea suspensiunei totale? Ilŭ lasŭ sĕ cugete corespondentulŭ, sfătuindu-lŭ părinţesce, ca de altă dată sĕ-şĭ caute clienţĭ mai bunĭ.

Unŭ preotŭ Sĕlagianŭ.

ASSOCIAŢIUNEA GENERALA A STUDENŢILORU UNIVERSITARI ROMÂNI.

Secţiunea Bucurescĭ Nr. 158.

Se aduce la cunoscinţă D-lorŭ Studenţĭ, carĭ după statute au dreptulŭ de a participá la Congresulŭ, care se va ţiné la Galaţĭ, că înscrierile se facŭ în ḑilele de 11, 13, 20, 22, 24, 27, 28, 29, 30 şi 31 Augustŭ a. c. de la órele 6—8 p. m.. în localulŭ Societăţii Studenţiloiŭ universitarĭ »Unirea", Strada Dionisie Nr. 26 şi 28.

Conformŭ decisiunei luate de comisiunea organisătóre, înscrierea se va închide irevocabilŭ la 31 Augustŭ, órele 8 séra.

Cotisaţiunea este fixată la 6 lei 50 banĭ de fiecare studentŭ, în schimbulŭ căreia se va eliberá o cartă de membru, o cocardă şi anuarulŭ congresului precedentŭ.

Studenţii, carĭ lipsescŭ din Bucurescĭ, potŭ trimite cotisaţiunea în tîmbre sĕu mandatŭ postalŭ, pe adresa casierului, D-lŭ Gh. S. Alexandrescu, Strada Ţĕranilorŭ Nr. 65, arătândŭ adresa D-lorŭ cum şi staţiunea de cale ferată unde vorŭ aşteptá trecerea trenului.

Actele pe basa cărora se va putea face înscrierea sunt: înscripţiunĭ, foi de frequentare şi certificate liberate din partea secretariatelorŭ şcólelorŭ.

Acéstă dispoţiune se aplică şi studenţilorŭ din districte.

Studenţii din străinătate vorŭ binevoí a presentá carta de studentŭ.

Ḑiua şi óra plecării se vorŭ vedé în programa ce se va publicá la timpŭ prin ḑiare, —

Bucurescĭ 7/19 Augustŭ 1884. **Comisiunea.**

DIVERSE.

Duelŭ între adunătóre de sdranţe. — In Puteau la Parisŭ se află o coloniă de sdrănţĕrese, carĭ se înmulţescŭ totŭ mai tare. Intre douĕ fete de acestŭ soiu s'a escatŭ o ură grozavă, pentru că amendouĕ iubiau pe unŭ tênĕrŭ totŭ alŭ unei sdrănţĕrese cu numele Bertrand. Ura a mersŭ aşa de departe, încâtŭ fetele s'au provocatŭ la duelŭ. Armă şi-au alesŭ fórfecele Condiţia fiindŭ primită, începură duelulŭ fără secundanţĭ. După ce se rănirā greu una pe alta, deodată una dispare şi cândŭ sĕ o observe contrara ei, o vede în fundulŭ unei fântâne plină cu apă. La strigătele celei rĕmase pe uscatŭ veniră ómenĭ, carĭ au scosŭ pe nenorocita din fântână. ameţită cu totulŭ. Din norocire i-a succesŭ unui medicŭ s'o aducă în fire; fiindcă însă s'a amestecatŭ în causă şi poliţia, atâtŭ fetele, care s'au luptatŭ pentru onóre, câtŭ şi proprietariulŭ, care n'a astupatŭ fântâna bine, suntŭ daţĭ judecăţii.

40 de ḑile fără nutrimêntŭ. — Din Viesen (Boemia) se scrie: In 16 Augustŭ st. n. pădurarulŭ Selysko a aflatŭ într'o despicătură de stâncă o figură de omŭ fórte slabă — era Mariana Clesacek, care se rătăcise din 5 Iulie prin munţĭ astfelŭ, încâtŭ n'au mâi sciutŭ pe unde sĕ iasă. Intêmplarea, că a găsit-o pădurarulŭ, a scăpat-o de mórte.

Atentatulŭ din Odessa. — Rĕferitorŭ la atentatulŭ din Odessa de Maria Caliuşna împotriva şefului gendarmeriei Katansky, se scrie: Maria s'a născutŭ în guvernamentulŭ Charkow şi aicĭ a făcutŭ ea cursurile gimnasiale, carĭ i-au fostŭ de folosŭ mai târḑiu, căcĭ în Odessa dedea óre private şi aşa se susţiné cu chin şi vai, trăindŭ într'o miserabilă odăiţă, pentru care plătea şese ruble în capŭ. Acum doi anĭ fù arestată cu prilegiulŭ descoperirei tipografiei secrete a lui Degajew, unde sĕ tipărea şi »Narodnaja Wolja.« Fusese bucătărésă la tipografiă. Cu tóte că a fostŭ eliberată, a statŭ vecĭnicŭ sub supravegherea poliţiei. Adeseorĭ umblá ea cu Katansky, cu care, după cum vorbescŭ ómenii, avea şi relaţiunĭ intime; fiind-că ţiné însĕ multŭ la partida, de care o despărţi numai puterea stăpânilorŭ, şi la care ţiné cu trupŭ şi sufletŭ, comitetulŭ nihilisticŭ o însărciná sĕ ucidă pe Katansky. Se spune, că unŭ frate alŭ sĕu încă a fostŭ arestatŭ pentru rĕsvrătitórele sale idei şi lucrărĭ, dar că mai târḑiu a fostŭ graţiatŭ de împĕratulŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 28 Augustŭ st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	91.80	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Rentă de hârtiă 5%	88.35	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114 50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	141.80	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95. -	Renta de hârtiă austriacă	80.65
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de arg. austr.	81.55
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.50	Renta de aurŭ austr.	103.50
Bonurĭ rurale ungare	101.30	Losurile din 1860	134.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.70	Acţiunile bănceĭ austro-ungare	858.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.50	Act. bănceĭ de creditŭ ung.	299.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. bănceĭ de creditŭ austr.	300.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 75	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.75
		Napoleon-d'orĭ	$9.65\frac{1}{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.55
		Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 14 Augustŭ st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	$93\frac{3}{4}$	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	„	$95\frac{3}{8}$	»	——
» convert. (6%)	»	$97\frac{1}{4}$	»	98
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	»	33	»	——
Credit fonc. rural (7%)	»	$102\frac{1}{4}$	„	103
» „ „ (5%)	„	$91\frac{7}{8}$	„	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	»	$101\frac{3}{4}$	„	102
» » » (6%)	»	$97\frac{1}{2}$	»	98
» » » (5%)	»	$87\frac{1}{2}$	»	88
Banca naţională a Românieĭ	„	1323	„	1410
Ac. de asig. Dacia-Rom.	„	340.	„	368
« » » Naţională	„	$237\frac{1}{2}$	»	$247\frac{1}{2}$
Aurŭ	„	5·40.%	„	5·50
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.07.	„	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 29 Augustŭ st. n. 1884.

Bancnote româneseĭ	Cump.	9.10	Vênd.	9.12
Argint românesc	»	9.05	»	9.10
Napoleon-d'orĭ	»	9.60	»	9 ı 4
Lire turcescĭ	»	10.86	»	10. 0
Imperialĭ	»	9.86	»	9.88
Galbenĭ	»	5.64	»	5.67
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, carĭ au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate d e anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS."

2—2

PUBLICAŢIUNE.

Din partea primăriei comunei Nuşĭfaleŭ comitatulŭ Bistriţă-Năsĕudŭ prin acésta se aduce la cunoscinţă publică cumcă pe basa concesiunei înaltului ministeriu reg. ung. de agricultură din anulŭ 1883 Nr. 53,012 se va vinde prin licitaţiune publică in 3 Septembre 1884 st. n. in cancelaria comunală unŭ terêmŭ de pădure de bradŭ şi malidŭ de 134 jughere, din Muntele comunai Merişelŭ.

Doritorii de a cumpăra suntŭ prin acésta provocaţi pe diua hotărâtă dimineţa până la 9 óre a se presenta provĕduţĭ c'un vadiu de 10% séu a aşterne unŭ ofertŭ provĕdutŭ c'unŭ vadiu de 10% innainte de începerea licitaţiunei verbale:

Preţulŭ strigăriĭ e 60 fl. v. a. de jugherŭ.

Condiţiunile de licitaţiune se potŭ ved la cancelaria comunală orĭ şi cândŭ în órele oficióse.

Dela primăria comunei

Nuşĭfalĕu în 20 Augustŭ 1884.

Iacobŭ Hordovanu,
ajut. notar.

Michailă Botta,
primar.

Tipografia Alexi Braşovŭ.